

Spis treści

Wstęp 9

Wprowadzenie

Alicja Kulecka

Powstanie styczniowe w dziejach Polski i Europy. 14

Wokół faktów i mitów. Polityka i pamięć

Piotr Wiland

Studenci medycyny i lekarze w powstaniu styczniowym 49

Henryk Bałabuch

Wolność słowa a cenzura. Trumf czy klęska powstania styczniowego? 58

Andrzej Szwarc

Polityczne konteksty sporów o pamięć powstania styczniowego.

Wokół konfliktów dawnych białych i zwolenników

Aleksandra Wielopolskiego 76

Alina Hinc

Pamięć powstania styczniowego w Poznańskim w latach 1864–1914. 89

Anna Skowronek-Józefiak, Sławomir Józefiak

Pomniki pamięci o powstaniu styczniowym na ziemi konińskiej 101

Ewelina Maria Kostrzewska

W kręgu miłości i walki. Powstanie styczniowe w pamięci

kobiet i mężczyzn (1864–1914). 111

Jolanta Załączny

Strażnicy pamięci – weterani powstania styczniowego
w II Rzeczypospolitej. 125

Michał Ceglarek

Pamięć o powstaniu styczniowym w życiu i działalności ks. Józefa
Jarzębowskiego MIC (1897–1964) 137

Tadeusz Paweł Rutkowski

Obchody setnej rocznicy powstania styczniowego:
między historią a polityką. 144

Relacje, opowieści, kontynuacje

Anna Ostrowska

Powstanie styczniowe w relacjach siostr zakonu
św. Feliksa z Kantalicjo 159

Daria Domarańczyk

Powstanie styczniowe w Piotrkowie Trybunalskim i okolicach
w świetle wspomnień uczestników – Walentego Koleczki
oraz Augusta Osuchowskiego 170

Sergiusz Leończyk

Życie po 1863 roku. Syberyjskie losy Narcyza Wojciechowskiego 177

Dowódcy i bitwy we wspomnieniach i relacjach

Adam Buława

Ludwik Żychliński, dowódca oddziału „Dzieci Warszawskich”,
naczelnik wojskowy powiatów warszawskiego i rawskiego podczas
powstania styczniowego. Postać historyczna w świetle źródeł 191

Jacek Feduszka

Zwycięskie bitwy pod Kobylanką 1 i 6 maja 1863 roku
na podstawie relacji uczestników i świadków 210

Historiografia powstania

Krzysztof Latawiec

Obraz powstania styczniowego w badaniach Michała
Piotrowicza Czernuszewicza 229

Aneks. 242

Emil Noiński

Bertold Merwin jako badacz dziejów powstania styczniowego 252

Powstanie w literaturze pięknej oraz przestrzeni audiowizualnej

Anna Kieżuń

Cykle literackie o roku 1863 i ich wpływ na kształtowanie
legendy o powstaniu 265

Karolina Mazur

Rola „matrony” w powstaniu styczniowym oczyma Józefa
Ignacego Kraszewskiego (*Dziecię Starego Miasta i Żyd*) 277

Alicja Kulecka

Elity intelektualne PRL wobec powstania styczniowego:
Tadeusz Konwicki i *Kompleks polski* 285

Piotr Drab

Szwadron Juliusza Machulskiego jako przykład funkcjonowania
pamięci o powstaniu styczniowym we współczesnej
przestrzeni audiowizualnej 300

Maciej Wojtyński

Powstanie styczniowe w filmach i programach TVP wyemitowanych
do czerwca 2012 roku 304

Summaries 314

Spis ilustracji 324

Indeks osób 326

Indeks nazw geograficznych 339